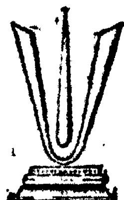
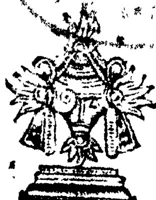
శ్రీరామాయనమః.

శ్రీవైఖానసధర్మచంద్రిక.

ఇది

పెద్దాపురనివాసస్థులగు మహారాజరాజశ్రీ
శ్రీరాజావత్సవాయి శ్రీరాయ జగపతిరాజు బహద్దరు
వారిచే వ్రాయబడినది.

[illegible] 500 ప్రతులు.

అయ్యగారి బాపిరాజుగారిచే
శ్రీవిద్యానిలయ ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రింపించి
ప్రకటింపబడినది.

1911

శ్రీరామాయనమః

రాజమాన్య రాజపూజితులయిన మహారాజరాజశ్రీ, శ్రీరాజావత్స వాయి రాయ జగపతి రాజబహద్దరుగారి దివ్యసముఖమునకు—

కృష్ణాజిల్లా—భీమవరంతాలూకా—చెరుకుమిల్లి గ్రామకాపురస్తుడు దాట్లపెదమంగరాజు నిత్యం అనేకనమస్కారములుచేసి చాయంగల విన్నపములు.

విశ్వావసునామసంవత్సర॥ పుష్య శు॥ ౧౧ స్థిరవారం వరకు ఇచ్చట చెరుకుమిల్లిలో కుశలం, అచ్చట తమనిత్యసంతోషాతిశయములును వ్రాయించి కృపచేయించకోరుచున్నాను. త॥ మాగ్రామంలో నూతనముగ విష్ణాలయము కట్టించి వైఖానసులను స్థలజ్ఞులుగా నేర్పాటుచేయించి వైఖానససూత్రముచేతనే ప్రతిష్ఠచేయించినాము.

వైఖానసుల సూత్రపద్ధతి యిదివరకు మాకు తెలియదు. ఈచుట్టుపట్ల కొన్ని గ్రామాదులలో వైఖానసులకు విష్ణుస్థానము ఋణము ఇస్తున్నారు. మేమున్ను, ఆప్రకారమే ఇచ్చుటకు యత్నించగా యీగ్రా

మపురోహితులు వారికి విష్ణుపాత్రి యివ్వకూడదనే హంశములు కొంద రికిచెప్పి ఆపుదల చేశినారు.

అందుకు యిపుడు ముఖ్యముగా, తమపేర వా్రిసుకునే మనవి యేమనగా.

మీాప్రాంతమందుగాని, మీాగ్రామంలోగాని, క్షత్రియులు, ఆర్చి కముర్తొజున వైఖానసులకు విష్ణుపాత్రి యిచ్చుచున్నారాలేదా?

గృహాణాదులయందుగాని, శాంతులయందుగాని, వారికి దానము లు వగైరాలుయిచ్చుట ఉన్నదాలేదా? వారివల్ల క్షత్రియులు ఆశీర్వచన మును పొందవచ్చునాకూడదా? ఈహంశములను తమవంటి జమీాందా రలను తెలుసుకొని మేము అవలంబించ వలయునని కోరికతో యింతిగా వా్రిసుకున్నాము. కాబట్టి తమ సంస్థానములోగాని, యితరచోట్లగాని, వైఖానసులకు జరుగు మర్యాదలను వా్రియించగలందులకు మిక్కిలి పా్రి ర్థించుచున్నాము. తమరు స్వతహా చాలాపండితులనియు క్షత్రియులలో తమకు విశదముగాని హంశములు వేరుండవని తమరు చేయు ఆచారము లను మేము అవలంబించవలెనని కోరికతో వా్రిసుకున్నాము. గనుక యిం దుకు వెంటనే ఉత్తరుపు దయచేయించగలందులకు మిక్కిలి కోరుచు న్నారము.

దివ్యచిత్తముని సేవలెను.

ది 6—1—06 సం॥ రం

దాట్ల పెదమంగరాజు వా్రిలుఅని యున్నది.

శ్రీమత్సకలగుణసంపన్నులైన శ్రీమహామేరుసమానధీరులయిన

శ్రీదాట్ల పెదమంగిరాజుగారికి రాజానిస్సివాయి రాయ

జగపతిరాజు విజ్ఞాపనములు.

—(0)—

ఇచట పెద్దాపురంలో క్షేమం. అచటి యోగక్షేమములను తరుచు వ్రాయించవలెను. త॥ మీరు జనవరి 6 వ తారీఖున వ్రాయించిన యుత్తర మందినది. మీగ్రామములో నూతనముగ ఆలయము కట్టించి వైఖానససూత్రప్రకారము శ్రీవిష్ణుప్రతిష్ఠ చేయించినామని వ్రాయించినారు. ఇందుకు చాలా సంతోషించడమైనది. మీసమీపగ్రామములలో వైఖానసులకు విష్ణుస్థానమునకు ఋణము ఇవ్వడపు ఆచారమున్నదనిన్ని మీగ్రామపురోహితులు వారికి ఋణం యివ్వకూడదని ఆటంకపెట్టినారనిన్ని వ్రాయించినారు. నిషిద్ధమైన గ్రామయాజకత్వవృత్తిని అవలంబించిన గ్రామపురోహితులు పూజ్యమైన శ్రీవిష్ణుదేవయాజకత్వమును అవలంబించిన వైఖానసులు పూజ్యులుకారని నిషేధించినందుకు వింతగానున్నది. ఈప్రాంతములయందు చాలాగ్రామములలో విష్ణుస్థానమునకు సాత్తాదశ్రీవైష్ణవులకుగాని వైఖానసవైష్ణవులకుగాని ఋణమివ్వడమాచారమైయున్నది. మాకుటుంబములోనున్న రామచంద్రపురం తాలూకా కోలంక—గ్రామములో మామేనమామగారి కుటుంబములోనున్న వైష్ణవమతమునవలంబించిన మరికొన్ని కుటుంబములలోనున్న మాపుస్థానములనున్న వైష్ణవులకే ఋణమివ్వడమాచారమైయున్నది. మాకుటుంబములో

పాంచరాత్రవైష్ణవులు వైఖానసవైష్ణవులనే భేదము లేకుండా మూడుస్థానములకున్ను క్షణమివ్వడమాచారమైయున్నది. వైఖానసవైష్ణవులకు విష్ణుస్థానమునకే క్షణమివ్వవలెననే నియమములేకుండా విశ్వేదేవస్థానమునకుగాని పితృస్థానమునకుగాని క్షణమివ్వడంకలిగియున్నది. పైతృకములలోగాని గ్రహణాదిపుణ్యకాలములలోగాని శాంతికర్మలలోగాని పౌష్టికములయిన వివాహాదిశుభకర్మలలోగాని వీరిని పూజించుట ఆచారమైయున్నది. వీరి పూజ్యతనుగూర్చి యిందుతో పంపించిన పత్రికవల్ల మీకుస్పష్టముగా విశదముకాగలదు. గనుక తిరుగావిస్తరించలేదు. ఈయుత్తరము మీకందినట్టుగానే తిరుగా జవాబువ్రాయించవలెను. విష్ణుమతాభిమానముగల మనబంధువులకు నీపత్రికావచనములను విశదీకరించవలెను. మీక్షేమసమాచారములను తరుచువ్రాయించుచుండవలెను.

చిత్తగించవలెను. శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ.

దీ 4 పిబ్రవరి 1906 సం॥రం

వ॥ రాజా రాయ జగపతిరాజు వ్రాలు

అని వున్నది.

శ్రీరామాయనమః.

శ్రీ వైఖానస ధర్మచంద్రిక.

పెద్దాపురనివాసస్థులయిన మహారాజ రాజశ్రీ శ్రీరాజా వత్సవాయి శ్రీరాయ జగపతిరాజు బహద్దూరుగారు కృష్ణాజిల్లా భీమవరంతాలూకా చెరుకుమిల్లి నివాసస్థులయిన శ్రీదాట్ల పెదమంగరాజుగారిపేర శ్రీవైఖానసపూజ్యతనుగూర్చి వ్రాయించిన పత్రిక.

{స్మృతిరత్నాకర ధర్మశాస్త్రే అథ సూత్రాణి అగ్నివైశ్యసూత్రే}

అథాతస్సూత్రగణాన్వ్యాఖ్యాస్యామో బోధాయన మాపస్తంబం సత్యాషాఢం ద్రాహ్యాయణమాగస్త్యంశాండిల్యమాశ్వలాయనం శాంభవీయం కాత్యాయనమితి నవానిపూర్వసూత్రాణి, వైఖానసంశౌనకీయం భారద్వాజ మాగ్నివైశ్యం జైమినీయం వాధూలం మాధ్యందినం కౌండిన్యం కౌషీతకమితి నవా న్యపరసూత్రాణి,అష్టాదశసంఖ్యాతాశ్శరీరసంస్కారాణితి.॥

తా॥ బోధాయనసూత్రము, ఆపస్తంబసూత్రము, సత్యాషాఢము ద్రాహ్యాయణము, అగస్త్యము, శాండిల్యము, ఆశ్వలాయనము, శాంభవీయము, కాత్యాయనము, అని యీతొమ్మిదిపూర్వసూత్రములు. వైఖానసము, శౌనకీయము, భారద్వాజము, అగ్నివేశ్యము, జైమినీయము,వాధూలము, మాధ్యందినము, కౌండిన్యము, కౌషీతకము, అని యీతొమ్మి

ది అపరసూత్రములు. వెరసి పదునెనిమిది. శరీరసంస్కారార్థమై చెయ్యబడి నసూత్రములు—

{ ఏతేషాంసూత్రాణాంమధ్యే వైఖానససూత్రం ప్రతి
శ్రీబ్రహ్మాండపురాణాదిషూక్తాః శ్లోకాఃలిఖ్యంతే. }

తా॥ యీసూత్రములలో వైఖానససూత్రమువిషయమై శ్లోకముల నువ్రాయుచున్నాము—

శ్లో॥ వైఖానసంపాంచరాత్ర మితివిష్ణ్వాగమాద్వయే।
తత్రవైఖానసంముఖ్య తమమిత్యుచ్యతేబుధైః॥

తా॥ వైఖానసము, పాంచరాత్రము, అని విష్ణ్వాగమములు రెండు. యీరెండింటిలో వైఖానససూత్రము ముఖ్యమని పండితులచే చెప్పబడు చున్నది.

శ్లో॥ వైఖానసస్యసూత్రస్య చాగ్నేశ్శ్రామణకస్యచ।
నారాయణస్యవేదస్య మాహాత్మ్యంనావబుధ్యతే॥

తా॥ వైఖానససూత్రముయొక్క, శ్రామణకాగ్నియొక్క, నారాయణమనే వేదభాగముయొక్క మహిమవివరింప నశక్యమైనది.

శ్లో॥ యథాసర్వేషువేదేషు సామవేదఃప్రశస్యతే।
తథాసూత్రేషుసర్వేషు సూత్రమేతత్ప్రశస్యతే॥

తా॥ అన్ని వేదములలో సామవేదమునలెనే, అన్నిసూత్రములలో నీ సూత్రము శ్లాఘింపబడినది.

శ్లో॥ అగ్నిర్వైఖానససూత్రం విష్ణుర్వేదాశ్చశాశ్వతాః।
గాయత్రీవైష్ణవావిప్రా స్సప్తైతేతిపవిత్రకాః॥

తా॥ అగ్నిహోత్రము, వైఖానససూత్రము, శ్రీవిష్ణుదేవుడు, శాశ్వతమైనవేదములు, గాయత్రీమంత్రము, విష్ణుభక్తులు, బ్రాహ్మణులు వీరే డ్వరు మిక్కిలి పవిత్రులు.

—కాలమాధవీయ్యే, ఉపోద్ఘాత ప్రకరణే.—

శ్లో॥ వైఖానసాద్యాగమోక్త దీక్షాంప్రాప్తోహివైష్ణవః।

తా॥ వైఖానసాగమోక్త ధర్మమునవలంబించినవారు వైఖానస వైష్ణవులు.

—స్మృతిముక్తాఫలే.—

శ్లో॥ పాంచరాత్రాద్యాగమోక్తదీక్షాం ప్రాప్తస్తువైష్ణవః॥

తా॥ పాంచరాత్రాగమోక్తదీక్షను వహించినవారు పాంచరాత్రవైష్ణవులు.

—వైఖానసవైష్ణవ శ్రేష్ఠతనుగూర్చి శ్లోకములు—

{ శ్రీబ్రహ్మాండపురాణే అర్థపంచకవివరణే
అర్చావతారానూచక ద్వితీయాధ్యాయే }।

శ్లో॥ శబ్దతాత్పర్యవిజ్ఞాన విహీనత్వాదసూయయా।
విత్తార్థంపూజయంతీతి యాజకాన్దూషయంతియే॥
తేషాంతునరకేవాసో యావదాచంద్రతారకం॥

తా॥ శబ్దార్థాభిప్రాయమును తెలియక అసూయచేత విత్తమునుగ్రహించి దేవునిపూజించుచున్నారని అర్చకులనెవరు నిందింతురో వారికి ఆచంద్రతారకముగా నరకమందు నివాసముకలుగును.

శ్లో॥ యాజకాఏవమద్భక్తామచ్ఛరీరం హియాజకాః।
యేజనాస్తాన్వినిందంతి భవంతిమమనిందకాః॥

తా॥ అర్చకులే మాభక్తులు, నాశరీరమువంటివారున్ను, వారిని నిందించినవారు నన్ను నిందించినవారుగా నెంచబడుదురు, అనిభగవద్వచనము.

శ్లో॥ యేపూజయంతిమద్భక్తాన్యాజకాన్సుసమాహితాః।
మమైవపూజాంతాంబుద్ధ్వా దాస్యామిపరమంపదం॥

తా॥ నాభక్తులయిన అర్చకులను శ్రద్ధగా పూజించినవారికి ఆపూజ నాదిగాభావించి వారికి నాలోకమునిచ్చెదను.

శ్లో॥ అన్నం వస్త్రం ధనంవాపి యాజకానాందదాతియః।
తన్మమైవహిదత్తంస్యా ద్వర్ధతేవటబీజవత్।
తస్మైదాస్యామ్యహంవిప్ర తత్ఫలేనపదంమమ॥

తా॥ అన్నముగాని, వస్త్రముగాని, ధనముగాని, మాయర్చకులకు యివ్వబడినది నానిమిత్తమేయివ్వబడినదగును. ఆ దానఫలము వటబీజము వలె వృద్ధిపొందును. ఆదాతకు నాలోకము నిచ్చెదను.

శ్లో॥ మద్యాజకానాంయోదద్యా న్మహాదానాదికంనరః।
ఫలంకోటిగుణందత్వా దదామిపరమంపదం॥

తా॥ యేనరుడు మాయర్చకులకు మహాదానాదికమును యిచ్చునో ఆ దాతకు మేము కోటిగుణముగా ఫలమునివ్వడమేకాక మాపరమపదమును కూడా యివ్వగలము.

శ్లో॥ అర్చకంతోషయేద్విష్ణుం యస్తోషయతుమిచ్ఛతి।
తుష్టేర్చకేజగన్నాథ స్తుష్టఏవనసంశయః॥

తా॥ విష్ణుప్రసాదము కోరినవాడు అర్చకుని సత్కరించవలెను. అర్చకుడు సంతుష్టుడైతే జగన్నాధుడు సంతుష్టుడగును.

ఈపైనివ్రాసిన శ్లోకములవల్ల వీరిసూత్రముశ్రేష్ఠమయినదని, ఈ సూత్రస్థులు పూజ్యులని తెలియగలదు. వీరికి దేవలకత్వములేదు. దేవలకులు యెవరనగా:—

—విష్ణుధర్మోత్తరే—

శ్లో॥ చండికాయాశ్చదుర్గాయా జ్యేష్ఠాయాభైరవస్యచ।
రుద్రస్యపూజకాయేతు తేవై దేవలకాస్మృతాః॥

తా॥ చండికను, దుర్గను, జ్యేష్ఠను, భైరవుని, రుద్రదేవుని, పూజించువారు దేవలకులని చెప్పబడుచున్నారు.

శ్లో॥ "దేవాజీవస్తుదేవలః" అనే సామాన్యవచనమునుబట్టి దేవ పూజచేసినవారు అందరున్ను దేవలకులేయని,సాత్వికాది పురాణవివేకము

లేక, తామసపురాణములను మాత్రముచూచి కొందరు సామాన్యపండితులున్ను, విష్ణుమత ద్వేషమునుబట్టి, మరికొందరున్ను, వీరిని దేవలకులని నిందించుచు అధునికగ్రంధములలో కొన్ని నిందావచనములు వ్రాసియున్నారు. "దేవాజీవస్తుదేవలః" అనే సామాన్యవచనముచేత సామాన్యులకు భ్రాంతికలుగుననే యుద్దేశ్యముచేతనే వృద్ధహారీతాది మహర్షులు యీభ్రాంతి నివారణార్థము స్పష్టముగా వ్రాసియున్నారు. ఆవచనములెవ్వియనగా:—

—వృద్ధహారీత స్మృతౌ—

శ్లో॥ వైఖానసాస్తుయేవిప్రాః హరిపూజనతత్పరాః।
నతేదేవలకాఃప్రోక్తా హరిపాదాబ్జసంశ్రయాత్॥

తా॥ శ్రీహరినిపూజించే వైఖానసబ్రాహ్మణులు శ్రీహరి పాదాబ్జసంబంధమువలన దేవలకులుఅని చెప్పబడరు.

—స్మృతిరత్నాకర ధర్మశాస్త్రే—

శ్లో॥ యేనకేనప్రకారేణ విష్ణోరారాధనంపరం।
తస్మాద్దేవలకత్వంతు నవిష్ణువిషయేక్వచిత్॥

తా॥ యేప్రకారముచేతనయినను, అనగా ధనముపుచ్చుకునిగాని పుచ్చుకొనకగాని విష్ణ్వారాధనముచేయుట పరమశ్రేయస్కరము. అందువల్ల విష్ణ్వారాధనవిషయములో దేవలకత్వములేదు.

—సచ్చరిత్రసుధానిధౌ—

శ్లో॥ వత్సరత్రయమధ్యార్థం యఃపూజయతిదేవతాం।
వినానారాయణందేవం సహిదేవలకస్మృత॥

తా॥ శ్రీనారాయణదేవునివినాగా ఇతరదేవతను మూడుసంవత్సరములు ధనాపేక్షచే పూజించువారు దేవలకులనబడుచున్నారు. శ్రీనారాయణదేవుని పూజించువారికి దేవలకత్వదోషములేదు.

సామాన్యులకు భ్రాంతినివారణనిమిత్తము పూర్వమహర్షులు యీ ప్రకారముగా విశదీకరించినారు.

తామసపురాణములలోనున్న, వాటిననుసరించిచేసిన ఆధునిక గ్రంథములలోనున్న, వ్రాసియున్న నిందావాక్యములు యీపయి మూడుశ్లోకములవల్లనున్న, పరిహరింపబడుచున్నవని గ్రహించవలెను.

—సాత్వికాదిపురాణవిభాగః—

శ్లో॥ వైష్ణవంనారదీయంచ తథాభాగవతంపరం।
గారుడంచతథాపాద్మం వారాహంశోభనం స్మృతం।
సాత్వికానిపురాణాని శోభనానివరాననే॥

—సాత్వికపురాణములు—

తా॥ 1 వైష్ణవము. 2 నారదీయము. 3 భాగవతము. 4 గారుడము, 5 పాద్మము. 6 వారాహము.యీపురాణములుసాత్వికపురాణములు

—రాజసపురాణములు.

శ్లో॥ బ్రహ్మాండంబ్రహ్మకైవర్తం మార్కండేయంతథైవచ।
భవిష్యద్వామనంబ్రాహ్మం రాజసానినిబోధమే॥

తా॥ 1 బ్రహ్మాండపురాణము. 2 బ్రహ్మకైవర్తము. 3 మార్కండేయము. 4 భవిష్యోత్తరము. 5 వామనము. 6 బ్రాహ్మం. యీపురాణములు రాజసపురాణములు.

(తామస పురాణములు.)

శ్లో॥ శైవమాగ్నేయకంచైవ లైంగంస్కాందంతథైవచ।
కౌర్మంచైవతథామాత్స్యం తామసానిప్రచక్షతే॥

తా॥ 1 శైవపురాణము. 2 ఆగ్నేయపురాణము. 3 లింగపురాణము. 4 స్కాందపురాణము. 5 కూర్మపురాణము. 6 మత్స్యపురాణము. యివి తామసపురాణములు.

సాత్త్వికపురాణములలో విష్ణూపాసనోర్ధ్వపుండ్ర చక్రధారణాది ధర్మములనుగూర్చి స్తుతివాక్యములున్ను, రుద్రార్చనతిర్యక్పుండ్రలింగధారణాది ధర్మములనుగూర్చి నిందావాక్యములున్ను, విశేషముగానున్నవి.

తామసపురాణములలో రుద్రార్చన తిర్యక్పుండ్ర లింగధారణాదికములనుగూర్చి స్తుతివాక్యములున్ను, చక్రాంకణమునుగూర్చిన్ని అర్చకులనుగూర్చిన్ని నిందావాక్యములు కలిగియున్నవి.

సాత్త్వికధర్మములు ప్రాజ్ఞులకు గ్రహించ తగినవిన్ని, తామసధర్మములు వర్జించతగినవిగానున్నవి.

(విష్ణుధర్మోత్తరే.)

శ్లో॥ మధ్యమోరాజసోధర్మః తామసస్త్వధమస్మృతః।
సాత్త్వికస్తూత్తమోజ్ఞేయ స్తస్మాత్సాత్త్వికమాచరేత్॥

తా॥ రాజసధర్మములు మధ్యమములు, తామసధర్మములధమములు సాత్త్వికధర్మము లుత్తమమైనవి గనుక సాత్త్వికధర్మముల నవలంబించ వలయును.

రాజస తామసపురాణ ధర్మములున్ను, సాత్త్వికపురాణ ధర్మములకు వ్యతిరేకించకుండా వున్నంతమట్టుకు గ్రాహ్యములు. వ్యతిరేక ధర్మములు త్యాజ్యములు. సాత్త్విక శాస్త్రోక్తధర్మముల నవలంబించిన వారు పూజ్యులు.

సాత్త్విక ధర్మముల నవలంబించినవారు పూజ్యులనుటవల్ల తామస పురాణ ధర్మముల నవలంబించిన తిర్యక్పుండ్రధారులు నింద్యులాయని శంక గలుగుచున్నది.

(ఇందుకు సమాధానము.)

శ్లో॥ బాహ్యమభ్యంతరంచేతి వైష్ణవంద్వివిధంస్మృతం।
చక్రాదిధారణంబాహ్య మాంతరంహరిచింతనం॥

తా॥ వైష్ణవముః బాహ్యము, అభ్యంతరము, అని రెండువిధములు. చక్రాదిధారణము, బాహ్యవైష్ణవము, హరిచింతనము, ఆంతరవైష్ణవము. ఆంతరవైష్ణవమనె హరిచింతనమువల్ల తిర్యక్పుండ్ర ధారులున్ను పూజ్యులై యున్నారు.

ప్రస్తుతము యీసాత్విక ధర్మముల ననుసరించి, శ్రీరంగము, శ్రీ వేంకటాద్రి, శ్రీకాంచీపురము, శ్రీపెరుంబుధూరు, శ్రీతిరువల్లిక్కేణి మొదలయిన స్వయంవ్యక్తాది దివ్యస్థలములలో సాత్వికాచారములయొక్క అనుష్ఠానమున్ను, అర్చకులయొక్క గౌరవమున్ను, చూచినవారికి స్పష్టముగా తెలియగలదు గనుక గ్రామపురోహిత వాక్యములను విశ్వసింపక పైనవ్రాసినప్రకారం సాత్వికశాస్త్రోక్త ధర్మము నవలంబించిన వైఖానసవైష్ణవులను పాంచరాత్రావలంబులయిన శ్రీవైష్ణవులనువలె పూజించడము న్యాయమైయున్నది కాబట్టి మేమున్ను వారిని పూజించుచునే యున్నాము. యీవిషయమై యింకా అనేకధర్మశాస్త్రవచనములున్నప్పటికి గ్రంధవిస్తరభీతిచే నింతటితో విరమించడమయినది.

విశ్వావసునామసం॥ ర
మాఘ శు ౧౦ ఆదివారం. } 4—2—06

[శ్రీ విద్యానిలయ ముద్రాక్షరశాల, రాజమండ్రి.]

10717